

Sygn. akt I ACz 1529/15

POSTANOWIENIE

Dnia 21 września 2015 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jan Kremer (spr.)

Sędziowie: SSA Teresa Rak

SSA Władysław Pawlak

po rozpoznaniu w dniu 21 września 2015 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

przeciwko J. K.

o zapłatę

i z powództwa wzajemnego J. K.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

o zapłatę

na skutek zażalenia strony powodowej – strony pozwanej wzajemnej na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 16 czerwca 2015 roku, sygn. akt IX GC 408/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSA Teresa Rak SSA Jan Kremer SSA Władysław Pawlak

Sygn. akt I ACz 1529/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 4 listopada 2014 r. Sąd Okręgowy w Krakowie umorzył postępowanie w sprawie z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. przeciwko pozwanemu J. K. o zapłatę.

W uzasadnieniu powyższego postanowienia Sąd Okręgowy wyjaśnił, że zgodnie z art. 505³⁷ § 1 k.p.c. po przekazaniu sprawy przewodniczący wzywa powoda do wykazania umocowania zgodnie z art. 68 zd. 1 oraz dołączenia pełnomocnictwa zgodnie z art. 89 § 1 zd. 1 i 2 k.p.c. w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia wezwania pod rygorem umorzenia postępowania. W razie nieusunięcia powyższych braków pozwu sąd umarza postępowanie. Z regulacji przepisu art. 89 § 1 zd. 1 i 2 k.p.c. wynika, że pełnomocnik jest obowiązany przy pierwszej czynności procesowej dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy lub wierzytelny odpis pełnomocnictwa wraz z odpisem dla strony przeciwnej. Adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy, a także radca Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa mogą sami uwierzytelnić odpis udzielonego im pełnomocnictwa oraz odpisy innych

dokumentów wykazujących ich umocowanie. Postępowanie w sprawie z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. przeciwko pozwanemu J. K. podlegało umorzeniu na zasadzie art. 505³⁷ § 1 zd. 2 k.p.c., gdyż powodowa spółka nie uczyniła zadość otrzymanemu wezwaniu, ponieważ złożyła do akt sprawy dwa niewiarygodne odpisy pełnomocnictwa procesowego.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 16 czerwca 2015 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zasądził od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. na rzecz J. K. 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu postanowienia z dnia 16 czerwca 2015 r. Sąd Okręgowy wskazał, że pozew wzajemny J. K. przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K. został zwrócony zarządzeniem z 16 czerwca 2015 roku. Sąd Okręgowy podkreślił, że choć co do zasady podstawą obliczenia wynagrodzenia jest wartość przedmiotu sporu obliczona dla powództwa głównego i wzajemnego, to wobec tego, że zwrot pozwu wzajemnego nie wywołał żadnych skutków jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma procesowego do sądu (art. 130 par 2 zd. 2 k.p.c., za podstawę obliczenia wynagrodzenia zawodowych pełnomocników stron w niniejszej sprawie należy przyjąć wartość przedmiotu sporu powództwa głównego. Sąd uznał, że stroną przegrywającą sprawę z powództwa głównego jest (...) sp. z .o.o. Na zasądzoną kwotę składa się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego J. K. w kwocie 3.600 zł oraz poniesiony przez niego wydatek w postaci opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Podstawę prawną wydanego rozstrzygnięcia stanowiły przepisy art. 98 par 1 i 3 k.p.c., art. 99 i art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Zażalenie na powyższe postanowienie o kosztach procesu wniosła strona powodowa – strona pozwana wzajemna, zaskarżając je w całości.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła naruszenie przepisów postępowania – art. 505³⁷ k.p.c. w zw. z art. 108 par 1 k.p.c. oraz art. 98 par 1 k.p.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie.

Na tej podstawie wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu podniosła, że nieuzupełnienie braków formalnych pozwu, skutkujące umorzeniem postępowania nie jest cofnięciem powództwa ani cofnięciem pozwu i zrzeczeniem się roszczenia, zatem nie ma zastosowania zasada z art. 203 k.p.c., gdyż sąd nie orzeka o uiszczonej opłacie od pozwu. Zatem umorzenie postępowania zainicjowane pozwem w elektronicznym postępowaniu upominawczym z powodu nieuzupełnienia braków formalnych nie może skutkować tym, by strona powodowa była traktowana jako strona przegrana. Podniosła, że przepisy dotyczące postępowania elektronicznego oraz postępowania po uchyleniu nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym nie przewidują orzeczenia o kosztach procesu w wypadku nieuzupełnienia braków formalnych pozwu. Nadto skarżąca podniosła, że nie dała podstaw do obciążania jej kosztami zastępstwa procesowego na rzecz strony przeciwnej. Sprzeciw wniósł pozwany – powód wzajemny osobiście. Profesjonalny pełnomocnik J. K. wniósł pismo przygotowawcze dopiero w dniu 30 października 2014 r. tj. 5 miesięcy po powstaniu przesłanej do umorzenia postępowania. Zatem w ewentualnym orzeczeniu o kosztach należało uwzględnić stan wynikający z wniesienia sprzeciwu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne.

Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c., który statuuje zasadę odpowiedzialności strony za wynik procesu, strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Za przegrywającego uznaje się powoda, którego żądanie nie zostało uwzględnione, albo pozwanego, którego obrona okazała się nieskuteczna. O tym, czy strona przegrała sprawę, decydują kryteria obiektywne. Bez znaczenia jest zatem to, czy o negatywnym dla strony wyniku sprawy przesądziły przesłanki formalne

lub merytoryczne albo też wina w prowadzeniu procesu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2011 r., V CZ 20/11, LEX nr 1147809). Niewątpliwie postanowienie o umorzeniu postępowania, jako postanowienie kończące postępowanie w sprawie stanowi podstawę do orzeczenia o kosztach procesu wedle reguły z art. 108 § 1 k.p.c. Istotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy zażaleniowej jest zatem ustalenie, czy w sytuacji gdy w postępowaniu toczącym się po uchyleniu nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym i po przekazaniu sprawy sądowi właściwości ogólnej doszło do umorzenia postępowania na skutek nieuzupełnienia przez powoda braków pozwu wskazanych w art. 505³⁷ § 1 zd. 1 k.p.c., znajdzie zastosowanie zasada o orzekaniu o kosztach procesu w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie w danej instancji (art. 108 § 1 k.p.c.) a jeśli tak, to czy w takim przypadku stronę powodową należy uznać za stronę przegrującą sprawę (art. 98 k.p.c.).

W piśmiennictwie dominuje pogląd, że postępowanie toczące się po przekazaniu sprawy z elektronicznego postępowania upominawczego jest jego kontynuacją. Wezwanie do usunięcia braków formalnych pozwu oraz uzupełnienia pozwu, o jakim mowa w art. 505³⁷ § 1 k.p.c., odnosi się do pozwu, który został już złożony w elektronicznym postępowaniu upominawczym (zob. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 5 grudnia 2013 r. sygn. akt I ACz 1462/13, publ. Portal orzeczeń sądów powszechnych; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2013 r., III CZP 66/13, Biul.SN 2013/11/12). Zasada pełnej kontynuacji postępowania po przekazaniu sprawy z elektronicznego postępowania upominawczego oznacza, że pozew podlega uzupełnieniu w zakresie tylko tych braków formalnych, które uniemożliwiają nadanie sprawie dalszego biegu (art. 130 § 1 k.p.c.).

Jak wskazano wyżej, nie budzi wątpliwości okoliczność, że postępowanie o umorzeniu postępowania w sprawie na podstawie art. 505³⁷ § 1 k.p.c. jest w rozumieniu procesowym orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie. Ze względów powołanych na wstępie rozważań prawnych, okoliczność, że rozstrzygnięcie to nie ma charakteru merytorycznego i nie bada się zasadności stanowiska stron, nie stoi na przeszkodzie orzeczeniu o kosztach procesu, po uprzednim ustaleniu, którą ze stron należy uznać za przegrującą sprawę w sensie formalnym. Zatem należy uznać, że ukształtowanie treści orzeczenia o kosztach postępowania przy umorzeniu postępowania w takim wypadku, jest uzależnione od ustalenia przyczyny, która skutkowałą wydaniem tego rodzaju rozstrzygnięcia. W okolicznościach rozpoznawanej sprawy niesporne jest, że do umorzenia postępowania w sprawie doszło na skutek nieuzupełnienia przez stronę powodową braków pozwu wniesionego w elektronicznym postępowaniu upominawczym po przekazaniu sprawy sądowi właściwemu po wniesieniu sprzeciwu przez pozwanego. Zatem to postępowanie strony powodowej doprowadziło do umorzenia postępowania w sprawie.

W tym miejscu podkreślić należy, że umorzenie postępowania w wyniku nieuzupełnienia przez stronę powodową określonych w art. 505³⁷ § 1 zd. 1 k.p.c. braków pozwu jest procesowym wyrazem rezygnacji strony inicjującej postępowanie z dalszego dochodzenia roszczenia, co jest równoznaczne z przegraniem sprawy i obowiązkiem zwrotu stronie przeciwnej kosztów procesu na jej żądanie.

Podkreślić należy, że w związku z przyjęciem zasady kontynuacji postępowania elektronicznego przez sąd właściwości ogólnej, po złożeniu sprzeciwu, nie sposób pominąć, że w sądzie elektronicznym toczyło się postępowanie, gdyż elektroniczny pozew otrzymał bieg, wydano nakaz zapłaty, złożony został sprzeciw od nakazu zapłaty w którym pozwany wniósł o oddalenie powództwa, czym wdał się w spór co do istoty sprawy. Umorzenie postępowania na podstawie art. 505³⁷ § 1 k.p.c. po przekazaniu sprawy w przypadku wskazanym w art. art. 505³⁶ § 1 k.p.c. nie niweczy faktu, iż spór zawiśł pomiędzy stronami postępowania.

Z powyższych względów, uznając, że umorzenie postępowania ze względu na niewykonanie przez powoda wezwania do uzupełnienia pozwu wniesionego w elektronicznym postępowaniu upominawczym dokonane po przekazaniu sprawy sądowi właściwości ogólnej nie powoduje ustania materialnoprawnych skutków związanych z jego wniesieniem i jest skutkiem procesowym rezygnacji strony powodowej z dalszego dochodzenia roszczenia, równoznacznym z przegraniem sprawy sensie formalnym, należy uznać że pozwanemu, który w toku postępowania poprzedzającego wydanie postanowienia o umorzeniu postępowania poniósł koszty w postaci wynagrodzenia pełnomocnika oraz postaci opłaty skarbowej od dokumentu pełnomocnictwa należy się zwrot tych kosztów od strony powodowej.

Zatem wobec umorzenia postępowania w sprawie, Sąd Okręgowy był zobowiązany wedle treści art. 108 k.p.c. do rozstrzygnięcia o kosztach procesu i uwzględniając okoliczności sprawy trafnie orzekł o ich zasądzeniu na rzecz pozwanego od strony powodowej na podstawie art. 98 k.p.c. Mając na względzie regulację przepisu art. 316 par 1 k.p.c. oraz omówioną już zasadę kontynuacji za nietrafny należy uznać argument żalącego, że orzekając o kosztach, Sąd Okręgowy powinien uwzględnić stan rzeczy wynikający ze sprzeciwu.

W związku z powyższym Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

SSA Teresa Rak SSA Jan Kremer SSA Władysław Pawlak